

Sygn. akt V KK 502/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Marian Buliński (sprawozdawca)

SSN Dorota Rysińska

w sprawie **R. G.**

obwinionego z art. 92a kw.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 20 lutego 2018 r.

kasacji na korzyść wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Ś.

z dnia 19 grudnia 2016 r., sygn. akt II W [...]

- 1. uchyla zaskarżony wyrok;**
- 2. sprawę o sygn. akt II W [...] przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ś.;**
- 3. kosztami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Dnia 14 grudnia 2016 roku do Sądu Rejonowego w Ś. wpłynął wniosek Komisariatu Policji w Ż. o ukaranie J. H., syna E. i H. z domu B., urodzonego w dniu [...] 1974 roku w Ż., za to, że w dniu 18 grudnia 2015 roku około godziny 11:49 na drodze nr [...], na wysokości miejscowości Ż., kierując pojazdem marki

M. [...] o nr rej. DSW [...], przekroczył dozwoloną prędkość 90 km/h poza terenem zabudowanym o 38 km/h – tj. za popełnienie wykroczenia z art. 92a k.w.

Sąd Rejonowy w Ś. wyrokiem nakazowym wydanym z dnia 19 grudnia 2016 roku, w sprawie o sygn. akt II W [...], po rozpoznaniu sprawy „J. H., syna H. i K. z domu W., urodzonego w dniu [...] 1960 roku w K.”, obwinionego o to, że w dniu 18 grudnia 2015 roku około godziny 11:49, na drodze nr [...], na wysokości miejscowości Ż., kierując pojazdem marki M. [...] o nr rej. [...] przekroczył dozwoloną prędkość 90 km/h poza terenem zabudowanym o 38 km/h., to jest o wykroczenie z art. 92a k.w.

I. obwinionego R. G. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w części wstępnej wyroku, tj. wykroczenia z art. 92a k.w. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę grzywny w wysokości 300 (trzystu) złotych;

II. zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w całości, w tym zryczałtowane wydatki postępowania w kwocie 50 (pięćdziesięciu) złotych oraz opłatę w kwocie 30 (trzydziestu) złotych.

Orzeczenie to nie zostało zaskarżone przez strony i zyskało prawomocność dnia 17 stycznia 2017 roku.

Postanowieniem z dnia 2 lutego 2017 roku Sąd Rejonowy w Ś., na podstawie art. 105 § 1 k.p.k., sprostował oczywistą omyłkę pisarską zawartą w wyroku nakazowym z dnia 19 grudnia 2016 roku, sygn. akt II W [...], w ten sposób, że w wersji szóstym od dołu, w miejsce imienia i nazwiska „R. G.” wpisał „J. H.”.

Wobec niezaskarżenia tego postanowienia przez żadną ze stron postępowania, postanowienie to uprawomocniło się.

Dnia 2 czerwca 2017 r. Sąd Rejonowy w Ś. wydał kolejne postanowienie o sprostowaniu wyroku nakazowego wydanego w sprawie sygn. akt II W [...] w trybie art. 105 § 1 k.p.k., w zakresie oczywistej omyłki pisarskiej zawartej w wersji dziesiątym i jedenastym od góry, w ten sposób, że w miejsce zapisów „syna H. i K. z domu W., urodzonego w dniu [...] 1960 roku w K.” wpisał „syna E. i H. z domu B., urodzonego w dniu [...] 1974 roku w Ż.”.

Postanowienie to zaskarżył J. H., podnosząc w zażaleniu, iż podstawa prawna z art. 105 § 1 k.p.k. pozwala tylko i wyłącznie na prostowanie błędów i pomyłek pisarskich, a nie elementów merytorycznych wyroku. Oświadczył ponadto, że wyrok nakazowy wydany w sprawie o sygn. akt II W [...], nie dotyczył jego osoby, gdyż nie jest synem H. i K. z domu W. i nie urodził się w dniu [...] 1960 roku w K., zatem nie był uprawniony do wniesienia sprzeciwu i występowania w tej sprawie. Dopiero postanowienie wydane w dniu 2 czerwca 2017 roku, w przedmiocie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej czyni wydany wyrok nakazowy skierowanym do jego osoby, co narusza konstytucyjne prawo do sądu, gdyż w tym trybie nie jest możliwa zmiana prawomocnego wyroku i skierowanie go poprzez postanowienie do innej osoby.

Sąd Okręgowy w Ś. postanowieniem z dnia 22 września 2017 roku, sygn. akt IV Kz [...], uwzględnił powyższe zażalenie i uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w Ś. wydane w dniu 2 czerwca 2017 roku., stwierdzając jednocześnie, że co prawda postanowieniem z dnia 2 lutego 2017 roku - które nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron postępowania i uprawomocniło się - doszło do sprostowania wyroku nakazowego wydanego w dniu 19 grudnia 2016 roku wobec J. H., poprzez wpisanie w punkcie 1 dyspozycji nazwiska obwinionego w miejsce „R. G.”, to jednak pozostałe personalia (rodziców, daty i miejsca urodzenia) nadal nie dotyczyły tego obwinionego. W takiej sytuacji procesowej, zaskarżone „sprostowanie” sankcjonujące uprzedni błąd merytoryczny, nie może być uznane za prawidłowe. W powyższej sytuacji procesowej wykonanie wyroku nakazowego z dnia 19 grudnia 2016 roku, stało się więc niemożliwe.

W zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy w Ś. zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego z wnioskiem o rozważenie możliwości wywiedzenia kasacji na korzyść ukaranego od prawomocnego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Ś. w sprawie II W [...] z dnia 19 grudnia 2016 r.

Dnia 14 grudnia 2017 r. Prokurator Generalny zaskarżył w drodze kasacji wyrok nakazowy Sądu Rejonowego w Ś. w sprawie II W [...] z dnia 19 grudnia 2016 r. w całości na korzyść R. G., zarzucając mu rażące i mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 5 § 1 pkt 9 k.p.s.w., polegające na wydaniu wyroku skazującego, uznającego

R. G. za winnego popełnienia wykroczenia z art. 92a k.w., w sytuacji gdy obwinionym w tej sprawie była inna osoba, tj. J. H., co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą wskazaną w art. 104 § 1 pkt 7 k.p.s.w. Wniósł przy tym o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Ś. celem ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasługuje w pełni na uwzględnienie, ponieważ nie ma wątpliwości, że omyłkowo doszło do ukarania osoby, przeciwko której nie toczyło się postępowanie w sprawie. Jednocześnie, biorąc pod uwagę nieskuteczność sprostowań dokonywanych w trybie art. 105 § 1 k.p.k., nie doszło do wydania rozstrzygnięcia w stosunku do obwinionego w sprawie o sygn. akt II W [...] J. H.. Sprostowanie dokonane przez Sąd Rejonowy w Ś. dnia 2 lutego 2016 r., usuwające z wyroku nakazowego personalia R. G., choć nie zostało uchylone, nie ma mocy prawnej. „Artykuł 105 k.p.k. pozwala na sprostowanie orzeczenia i zarządzenia tylko w zakresie oczywistej omyłki pisarskiej i rachunkowej, niedopuszczalne natomiast jest sprostowanie w tym trybie błędnych rozstrzygnięć sądu co do winy i kary; sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej nie może sprowadzać się do ingerencji w merytoryczną treść wyroku, na przykład zmiany lub uzupełnienia orzeczenia co do kary; nawet gdyby doszło do sprostowania w tym trybie merytorycznych elementów wyroku, to takie postąpienie jest czynnością *ex ante* nieskuteczną, to jest niemogącą wywołać skutku, jaki wiąże się z taką czynnością” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2015, III KK 79/15).

W rezultacie, prawomocnym wyrokiem nakazowym z dnia 19 grudnia 2016 r. winnym zarzucanego J. H. wykroczenia z art. 92a k.w. został uznany R. G., wobec którego oskarżyciel nie wnosił w tej sprawie skargi. Powyższe uchybienie nosi rangę bezwzględnej przesłanki odwoławczej, a jego stwierdzenie musi prowadzić do uchylenia dotkniętego wadą wyroku.

Jednocześnie, ponieważ postępowanie przeciwko J. H. nie zostało zakończone wydaniem prawomocnego orzeczenia, konieczny jest zwrot sprawy o sygn. akt II W [...] Sądowi Rejonowemu w Ś. celem kontynuowania postępowania zainicjowanego skargą przeciwko J. H..

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.